

Odamız ve TMMOB'de Genel Kurullar Süreci Tamamlandı...

YENİ BİR YAKLAŞIM GEREKLİ

Cengiz Göltaş
TMMOB Yüksek Onur Kurulu Üyesi

“Doğru yol gergin bir ip boyunca gider; yükseğe değil de hemen yerin üzerine gerilmiştir ip. Üzerinde yürünmek değil de, insanı çelmelemek içindir sanki.”

(Franz Kafka/Aforizmalar)

18-20 Nisan tarihlerinde Elektrik Mühendisleri Odası (EMO), 29 Mayıs-1 Haziran 2014 tarihleri arasında da Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Genel Kurulu gerçekleştirildi. Genel kurullarda meslek alanlarımız ve ülkemiz gündemine ait sorunların ne oranda derinlikli olarak tartışılabilirdiği ve geleceğe dair ne tür eğilimlerin oluşturularak ortak kararların üretilebildiği, her genel kurul sonrasının en çok tartışılan konusu olmuştur.

Böyle bir değerlendirmeye bugün her zamankinden daha fazla ihtiyaç vardır. Planlama ve verimlilik kavramlarına Oda çalışmalarında özel bir vurgu yapan bizlerin, mevcut sorunlara dayanışma içerisinde birlikte çözümler üretmek adına genel kurullarda geliştireceğimiz yöntemler, geleceğin sağlıklı bir anlayışla örülmesinin ipuçlarını oluşturacaktır.

Hiç kuşku yok ki geçtiğimiz dönem odalara ve TMMOB'ye çok ciddi saldırıların yapıldığı, kurumsal yapımızın tahrip edilmek istendiği bir dönemdi. TMMOB Kanunu'nun değiştirilmek istenmesinden, İmar Kanunu'nda yapılan değişikliklerle yapı üretim süreçlerinde odaların mesleki denetiminin yok sayılmak istenmesine, teknoloji fakültele-ri ile mühendislik eğitiminin kaosa dönüştürülmesinden, teknik öğretmenlere mühendislik unvanı verilmesi girişimlerine kadar burada sayılabilecek bir dizi uygulamalar ile AKP iktidarı odaları etkisizleştirmek; mühendislik alanını kendi egemenlik anlayışı ile çıkarlarına uygun olarak yeniden düzenlemek istedi.

Tam da bu nedenlerle böylesine zor dönemlerde genel kurul süreçlerine hazırlık, gündemini en geniş katılım içerisinde demokratik bir işleyiş ile sürdüren yaklaşımı esas almalıdır. AKP eliyle yaşanan saldırıları püskürtmenin ve kurumsal yapımızı yenilemenin bir yolu da genel kurul çalışmalarının yaratacağı dinamizm ile doğrudan ilgilidir.

Bugün yaşanan tüm bu baskı ve sindirme süreci gösteriyor ki, toplumsal yaşamın aklını ve vicdanını oluşturan demokratik, mesleki yapıların önemli sorunlar yaşadığı bir dönemin içinden geçmekteyiz. TMMOB ve odalar, 60 yıla uzanan kurumsal kimliklerinin gereği, sorumluluk alanlarına dönük olarak dışarıdan gelen her türlü olumsuz müdahaleler karşısında bugüne kadar ilkeli ve kararlı bir tutum sergilemişlerdir. Buna karşın, demokratik değerleri ve geleneksel duruşlarıyla sağlıklı bir tarihsel birikime sahip olsalar da, dönem dönem yaşanan sorunlardan kaçınılmaz

olarak çabuk etkilenen kurumlar olma özelliklerini de kendi bünyelerinde taşımışlardır.

TMMOB ve Odamız yıllardan beri bir yandan konu alanlarıyla ilgili uygulanan politikaları sorgularken, diğer yandan toplumsal yaşamın bütününe dair kendi sözünü söyleme gayreti içinde oldu. TMMOB'yi oluşturan 24 odanın ülke ve meslek sorunlarına dair politika yapma biçimi ise oldukça farklı. Gerek odaların kendi içinde yürüttükleri tartışmalar ve oluşturulan siyaset yapma eksenini, gerekse bu siyaset yapma anlayışlarının TMMOB'de karşılık bulması adına yürütülen tartışmalar, zaman zaman TMMOB'yi ana yöneliminden ve olması gereken örgütlü gücünden uzak iç tartışmaların içerisine hapsedmiştir.

Bu durumun elbette en önemli nedeni Türkiye'de demokrasi ve emek yanlısı kesimlerin toplumsal hayata müdahale konusunda yaşadığı daralma ve ülkenin temel kriz alanları konusunda ciddi görüş ayrılıklarının yol açtığı çok parçalı yapının yansımaları olarak karşımıza çıkıyor.

Yakın zamanda odalar ve TMMOB için yaşam alanlarının içerisinde doğrudan etkin bir mücadeleyi hayata geçirecek yeni kanallar açılması olanaklı görülürse de, genel olarak son yıllarda emek ve demokrasi güçleri olarak tanımlanan diğer kurumsal yapılarla ortak etkinliklere imza atılmış olması önemli bir dayanışma ve moral değer oluşturmuştur.

Diğer yandan, TMMOB mücadelesini yürüten kadrolar, mühendislik alanında yapılan her türlü üretimde toplumsal fayda temelinde bilim ve demokrasi referansını siyasetin ana eksenine koyarken, her türlü ırkçı, gerici ve liberal yönelimin örgüt bünyesinde prim yapmasına izin vermemiştir. Bu nedenlerle kendi bünyesi ve iç hukuku içerisinde sürdürdüğü tartışmalar ilkesel yaklaşımlarını etkilememiş, yürüyüşünü barış-demokrasi ve emek eksenli bir çerçevede sürdürüyor olması gelinen nokta açısından dostu düşmana karşı önemli bir duruşu ifade etmiştir.

Ancak TMMOB'yi bugünlere taşıyan ve her türlü eksikliğine rağmen emekten yana devrimci-demokrat bir siyasetin kanallarını açmakta önemli bir işlev görecektir yapısal özellik-

lerini koruyan kesimlerin önemli açmazları vardır. Bunları bilip de görmezlikten gelmek ya da yok saymak, Frigya Kralı Midas'ın eşek kulaklarını berberinin kör kuyulara haykırdığı ve yeşeren sazlıkların rüzgarda dile geldiği anda herkesin durumu öğrendiği mitolojideki hikayeye benzer bir ertelemeyi kabullenmek anlamına gelecektir.

Bugün TMMOB ve odalar içerisinde kendini demokrat olarak ifade eden kesimlerin, ülkemizde son yarım yüzyıla damgasını vuran gerici ve piyasacı sağ siyaset yapma anlayışının yarattığı yönetim krizi ile eşzamanlı olarak, kendi örgütsel yapıları içerisinde giderek daralan mevcut kadroları ve çalışma yapıları ile yeni bir dinamizm ve yeni bir çıkış yaratacak programı hayata geçirmeleri olanaklı görünmemektedir.

Sorunlarımız neredeyse bir yandan meslek alanlarımıza, diğer yandan da demokrasi ve emek güçlerine yapılan her türlü saldırıya (ekonomik, sosyal ve siyasal) karşı savunma çizgisinde kalmaya indirgenmiş durumda. Halbuki TMMOB'nin bilim ve ideoloji alanında diyalektik bağı oluşturmada netliği, gündeme gelen sorun alanlarına karşı yeni çözüm alternatifleri, örgütsel ilişkilerimiz ve siyaset yapma anlayışımız olmak üzere yeni bir programatik yaklaşımı gündemine alması hayatın bize dayattığı kaçınılmaz bir görev olarak durmaktadır.

Ancak böyle bir yaklaşımla bir yandan üye ile olan bağımızı güçlü bir örgütlülük düzeyine taşıırken, diğer yandan da gündemin peşine koşmak yerine emekçilerin kendi gündemini ülkenin gündemi kılacak gerçek bir siyasal iradenin siyaset yapma donanımını güçlendirebiliriz. Böyle bir çabanın aynı zamanda TMMOB'nin örgütsel gücü ve birikimine yapacağı hizmet bizler açısından da, oda faaliyetleri içerisinde bulunma nedenlerimizi sağlamlaştıracak, yüzümüzü yaşam alanlarına dönmemizi sağlayacak ve devrimci bir siyasetin yönelimini netleştirecektir.

Artık ciddi bir kırılma noktasındayız. Bugün "iktidarda var olma alanı" olarak dengeleri gözeten yönetim oluşturma ve kendini tekrar eden bürokratik yapılara dönüşme tehlikesine karşı "Nasıl bir TMMOB ve oda" üzerinden yürütülecek program tartışması bizi siyasallaştıracak tek gerçekliktir.

Ancak böylesine demokratik bir zeminde sürdürülecek programatik bir çalışma ile Odaların ve TMMOB'nin yönelimini daha sağlıklı bir çizgiye çekmek, dolayısıyla yeni insanların katılımı ile ortak iş yapma kültürünü daha da geliştirmek mümkündür. Diğer türlü giderek derinleşen bir yabancılaşma ve bürokratizme hapsolmek anlamına gelir ki bu tehlike hiç de uzağımızda değildir.

Yeni çalışma döneminde, Odamızın giderek yoğunlaşan gündemini işletmek üzere hep birlikte daha kolektif bir çalışma anlayışı içerisinde olmak ortak sorumluluğumuz olacaktır.

TMMOB içerisinde geçmişten bugüne EMO son derece önemli bir yerdedir. Bu durum sadece EMO'nun üye sayısı ve örgütlülüğü ile açıklanamaz. Odamız geçmişte olduğu gibi yakın tarihsel süreçte de, ülkemizin ve mesleğimizin temel sorunlarına yaklaşımda önemli bir duruş sergilemiştir. Türkiye'nin toplumsal yaşamında iz bırakan her siyasal kırılmada savrulmamış; enerji, iletişim ve bilişim alanlarında yürüttüğü politikaların ana eksenine emek ve toplumsal yarar ile adil bölüşümü koymuştur.

Bugün örgütlülüğümüzün güçlendirilmesinde en temel sorunlardan biri oda faaliyetlerine katılım ile ilgilidir. Genel olarak tüm kurullar ve oluşturulan komisyonların üretimi ve verimliliğine dair ciddi bir tartışma yürütülmesi gereklidir. Temsil düzeyinde görev alanların katılımı geliştirecek ve

örgüt içi demokrasiyi işletecek önlemleri alma konusunda birinci derece sorumlulukları vardır. Bugünkü ihtiyaç, bulunulan noktayı sorgulamak ve daha gelişmiş bir ilişki ağının üyelerin bütününe taşımaktan geçmektedir. Katılım, karar alma süreçlerinde en geniş kesimlerin kendisini özgür olarak ifade etmesiyle sağlanır.

Yine, örgüt bünyesinde tartışma konusu olan bir başka alan oda-siyaset ilişkisi düzleminde örgütsel bağımsızlığın korunması noktasıdır. Bu konunun TMMOB ve odalar açısından ele alınışı sadece ülkemizin genel veya yerel seçimleri sürecine yönetimlerde görev alan insanların aday olup olmama ya da adaylık sürecinde nasıl davranmaları gerektiği ile sınırlı etik bir tartışma değildir. Meseleye bütünüyle meslek odası faaliyetleri ile siyasal alanın nasıl ilişkilendirilmesi gerektiği üzerinden bakılmalıdır.

Bugün gerek kendi meslek örgütümüzün gerekse TMMOB'nin yakın tarihi içerisinde, buldukları kurumsal yapılara kendi konumlarının siyaset düzlemindeki yerleri açısından bakma ve buradan kişisel siyasi rant elde etme biçiminde geçmişte kimi yanlış yaklaşımlar gösterilmişse de, sorun sadece adaylık düzleminde ele alınmadan, hemen her kesimin meslek örgütlerinde buldukları yerin özgün konumlarına uygun olarak bağımsız siyaset geliştirme konusunda yeni pratikler geliştirmesi gereklidir. Siyasal özne ile alan faaliyetlerinin tanımlanmasına dair en genel doğru, birbirlerine tabi olmayan, birini diğerinin arka bahçesi görmeyen ve yapısal özelliklerinin farklılıklarından kaynaklı özgünlüklerine sahip çıkan ve saygı gösteren bir yaklaşım olmalıdır.

Bugün politikalarımızı derinleştirecek olan şey, yaşam içerisinde toplumun duyarlılık gösterdiği proje yatırım ve üretim alanlarında yaşanan çelişki ve karşı çıkışları mühendislik alanlarımızdan doğru biçimde algılayan, toplumsal yarar sağlayacak alternatif çözümler üreten ve hafızasını Marmara Depremi'nden Soma Felaketi'ne, cinayetlere dönüşen işçi ölümlerinden doğa ve çevre felaketlerine dönüşen yapı imalat süreçlerine kadar bizi ilgilendiren her konuda sürekli ve duyarlı bir çizginin izlenmesinden geçmektedir.

Sonuç olarak 2014 yılında yapılan oda ve TMMOB genel kurulları ile tarihsel bir eşikteyiz. Meslek örgütlerimizi mücadelenin dinamizmini içerisinde başta genç meslektaşlarımız olmak üzere herkesi kapsayan bir çekim merkezi haline getirmenin araçları; örgüt içi demokrasi ve hukukun işletilmesi kadar, aynı zamanda Taksim Gezi Direnişi'ne ilham veren yaşam alanlarımızın yağmaya ve soyguna karşı savunulması, başka bir deyişle kamusal alanın korunması ile ilgili olacaktır.

Bizler Odamız ve TMMOB bünyesinde kendimizi ifade ederken, demokrasisi gelişmiş; yargı organları ve hukuku siyasal iktidarlardan bağımsız işleyen; üniversiteleri, basını, toplumsal örgütlü kurumları baskı altında olmayan; çalışanların üretim süreçlerinde ve sosyal yaşamları ile hem can güvenliklerinin, hem de iş güvencelerinin bulunduğu; adil ve insanca yaşam standartlarının geliştiği; hiç kimsenin inancı, etnik kimliği, yaşam tercihleri ile ötekileştirilmediği; sosyal yaşamın piyasacı ve gerici yaklaşımlarla düzenlenmediği; bağımsız, çağdaş, demokratik bir Türkiye talebinin bir parçası olarak buralarda kendimizi ifade etmeye çalışıyoruz.

Odamızın 60. yılında bizlere hala buralarda ne arıyorsunuz diyenlere bu değerlerin yüzü suyu hürmetine büyük Ozan Ahmet Arif'in seslenişiyile;

"...Bu'dur ol hikayet, Ol kara sevda..." diyelim.

Bundan ötesini Fuzuli ne güzel söylemiş:

"Aslolan Aşk'tır Hayatta Gerisi Laf'ü Güzaf..." ■